

رابطه‌ی ابعاد خودپنداره با انگیزش تحصیلی (خواندن، نوشتن و ریاضی)

دانش‌آموزان ابتدایی دارای ناتوانی‌های یادگیری

سعید آریاپوران^۱، مرضیه امیری‌منش^۲، داود تقوایی^۳ و طاهره حق‌طلب^۴

چکیده

خودپنداره نقش مهمی در انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری ایفا می‌کند. هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه‌ی ابعاد خودپنداره با انگیزش تحصیلی (خواندن، نوشتن و ریاضی) دانش‌آموزان ابتدایی دارای ناتوانی‌های یادگیری بود. در این پژوهش همبستگی، کل دانش‌آموز ابتدایی دارای اختلال یادگیری شهرستان بروجرد و ملایر (۶۷ دانش‌آموز) به صورت کل‌شماری در تحقیق شرکت نمودند و مقیاس‌های خودپنداره (بارنت، ۱۹۹۴) و انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی (گای و همکاران، ۲۰۰۵) را تکمیل نمودند. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از ضریب همبستگی پیرسون رگرسیون چندمتغیری استفاده شد. نتایج همبستگی پیرسون نشان داد که بین خودپنداره (کل) با انگیزش خواندن، نوشتن، ریاضی و انگیزش تحصیلی (کل) رابطه‌ی مثبت معنی‌دار وجود داشت. همچنین بین عزت‌نفس شناختی و عاطفی، خودپنداره‌ی خواندن، ریاضی، روابط با والدین و همسالان و خودپنداره‌ی عملکرد مدرسه با انگیزش خواندن و ریاضی و بین خودپنداره‌ی خواندن، ریاضی، روابط با والدین و همسالان و خودپنداره‌ی عملکرد مدرسه با انگیزش نوشتن رابطه‌ی مثبت معنی‌دار به‌دست آمد. بر اساس نتایج رگرسیون، عزت‌نفس شناختی، خودپنداره‌ی توانایی فیزیکی و خودپنداره‌ی رابطه با همسالان به صورت مثبت قوی‌ترین متغیرها برای پیش‌بینی نمرات انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی دارای اختلال یادگیری بوده است (p>۰/۰۱). توجه به نقش خودپنداره در انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی دانش‌آموزان ابتدایی دارای اختلال یادگیری برای پژوهشگران و مشاوران مراکز مربوط به اختلالات یادگیری مهم است.

واژه‌های کلیدی: خودپنداره، انگیزش خواندن، انگیزش نوشتن، انگیزش ریاضی، اختلال یادگیری

۱ - نویسنده‌ی رابط: استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه ملایر

(s.ariapooran@malayeru.ac.ir)

۲ - دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک

۳ - استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک

۴ - استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه ملایر

تاریخ دریافت مقاله: ۹۲/۱۱/۱۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۳/۴/۱۵

مقدمه

ناتوانی‌های یادگیری^۱ اختلالاتی را در بر می‌گیرد که با مشکلات خاص در کسب و استفاده از مهارت‌های گوش دادن، صحبت کردن، خواندن، نوشتن، استدلال کردن، توانایی‌های ریاضی همراه می‌باشند (گراسمن^۲، ۲۰۱۰). مهم‌ترین ناتوانی‌های ویژه یادگیری عبارت‌اند از: ناتوانی نوشتن^۳، خواندن^۴ و ریاضی^۵. ناتوانی نوشتن برای کودکانی که به کار می‌رود که علی‌رغم هوش طبیعی بسیار بد می‌نویسند، معمولاً آئینه‌نویسی یا وارونه‌نویسی دارند (نادری و سیف نراقی، ۱۳۸۲). تعریف دیگری نشان می‌دهد که ناتوانی نوشتن یک اختلال حقیقی نیست و بیشتر ضعیف اختصاصی را در روش‌های گوناگون نوشتن نشان می‌دهد (فلاناگان و آلفونسو^۶، ۲۰۱۱). طبق تعریف فدراسیون جهانی عصب‌شناسی^۷ (۱۹۶۸)، کودکان دارای ناتوانی نوشتن کسانی هستند که به رغم برخورداری از آموزش متداول در دستیابی به مهارت‌های خواندن، نوشتن و هجی کردن در حد متناسب با توانایی‌های عقلی‌شان با شکست مواجه می‌شوند (رجبی، ۱۳۹۰). کودکان مبتلا به ناتوانی ریاضی کودکانی هستند که در یادگیری مهارت‌های ریاضی از شناخت اعداد گرفته تا عملیات ریاضی و مسائل مربوط به ادراک فضایی و حل مسئله نقص جدی دارند (انجمن روانپزشکان آمریکا^۸، ۲۰۰۰).

تحقیقات مختلفی به شیوع ناتوانی‌های یادگیری اشاره نموده‌اند. به عنوان نمونه، شالیو، اورباخ، مانور و گروس-تسور^۹ (۲۰۰۰) نشان دادند که ۳/۶ درصد کودکان مدرسه دارای ناتوانی ریاضی هستند. تحقیقات نشان می‌دهد که ۳ تا ۶ درصد جمعیت عمومی دارای ناتوانی ریاضی هستند

-
- 1 . learning disabilities
  2. Grassman
  - 3 . Dysgraphia
  - 4 . dyslexia
  - 5 . dyscalculia
  - 6 . Flanagan & Alfonso
  7. word federation of neurology
  - 8 . American Asychological Association
  - 9 . Shalev, Auerbach, Manor & Gross-Tsur

(بادرورث، وارما و لوریوارد^۱، ۲۰۱۱؛ بادرورث، ۲۰۱۰). راونگپرایوان، روانگداراگانون، ویزودیفان و سانتیکول^۲ (۲۰۰۲) نشان دادند که ۶/۳ درصد کودکان مقطع ابتدایی دارای ناتوانی خواندن هستند و تقریباً ۱۲/۶ درصد مشکوک به ناتوانی یادگیری. سیگل^۳ (۲۰۰۶) نشان داد که ۵ تا ۱۰ درصد جمعیت عمومی دارای ناتوانی خواندن هستند. همچنین آن‌ها نشان دادند که نسبت پسر به دختر در ناتوانی خواندن ۳/۴ به ۱ است. ماسکاسال، پاتیل، پاتیل و ماسکاسال^۴ (۲۰۱۲) نشان دادند که میزان شیوع ناتوانی‌های ویژه یادگیری ۱۵/۱۷ درصد در کودکان است و ۱۲/۵، ۱۱/۲ و ۱۰/۵ درصد از آنان به ترتیب دارای ناتوانی‌های نوشتن، خواندن و ریاضی هستند. در تحقیقات ایرانی نیز یاوری و پاشاپور (۱۳۷۹) نشان دادند که شیوع ناتوانی خواندن ۳/۲ درصد است.

انگیزش تحصیلی به شاخص‌های شناختی، هیجانی و رفتاری دانش‌آموزان تعریف شده است که دل‌بستگی آنان به تحصیل و مدرسه را نشان می‌دهد (توکر، زایکو و هرمان^۵، ۲۰۰۲). دانش‌آموزانی که نسبت به موفقیت از انگیزش پایینی برخوردارند، به سختی کار نمی‌کنند. در واقع انگیزش تحصیلی به طور مستقیم عملکرد تحصیلی را تحت تأثیر قرار می‌دهد و سایر عوامل تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی بیشتر از طریق انگیزش بر عملکرد تحصیلی تأثیر دارند (توکر و همکاران، ۲۰۰۲). دو^۶ (۱۹۹۶) نشان داد که بین انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دارای ناتوانی یادگیری با پیشرفت تحصیلی آنان رابطه وجود دارد. براور^۷ (۲۰۱۲) نشان داد که دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری سطوح پایین رقابت در نوشتن و انگیزش نوشتن درونی کمتری را گزارش می‌کنند. سیدریدیز، موزاکی، سیموز و پروتوپاپاس^۸ (۲۰۰۶) نشان دادند که دانش‌آموزان دارای نقص در درک مطلب خواندن در گروه دانش‌آموزان دارای انگیزش پایین قرار می‌گیرند.

1. Butterwort, Varma & Laurillard
2. Roongpraiwan, Ruangdaraganon, Visudhiphan & Santikul
3. Siegel
4. Mogasale, Patil, Patil & Mogasale
5. Tucker, Zayco & Herman
6. Dev
7. Brouwer
8. Sideridis, Mouzaki, Simos & Protopapas

گرونیچک و ریان^۱ (۱۹۹۰) نشان دادند که دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری از خودتنظیمی تحصیلی پایین به عنوان یکی از ابعاد انگیزش تحصیلی برخوردارند.

از جمله متغیرهای مرتبط با انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری خودپنداره^۲ است. خودپنداره، دید کلی فرد درباره‌ی خودش است که با تجربه‌ی وی و تفسیر دیگران از آن تجربه شکل می‌گیرد و متحول می‌شود (خرازی، ۱۳۷۵؛ به نقل از کاوسیان و کدیور، ۱۳۸۴). یکی از ابعاد خودپنداره، خودپنداره‌ی تحصیلی است که به بازنمایی‌های ذهنی توانایی‌های فرد در مدرسه و محیط‌های تحصیلی و یا بازنمایی‌های مرتبط با پیشرفت تحصیلی اشاره دارد (براکن^۳، ۲۰۰۹؛ برونر، کلر، دایرندانک، ریچرت، اوگان، فیشباخ و مارتین^۴، ۲۰۱۰). به عبارت دیگر، خودپنداره‌ی تحصیلی به خودارزیابی یک فرد در مورد قلمرو و توانایی‌های ویژه تحصیلی اشاره دارد (تراوتین، لوتکه، مارش، کولر و باومرت^۵، ۲۰۰۶). تحقیقات نشان می‌دهد که کودکان دارای ناتوانی‌های یادگیری نسبت به افرادی که ناتوانی‌های یادگیری ندارند، خودپنداره‌ی عمومی و تحصیلی پایین‌تری دارند (استرین^۶، ۲۰۰۶). گانز، کنی و گانی^۷ (۲۰۰۳) نشان دادند که دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری خودپنداره‌ی تحصیلی پایین‌تری نسبت به دانش‌آموزان بدون ناتوانی‌های یادگیری دارند؛ اما در خودپنداره‌ی عمومی بین آن‌ها تفاوت وجود ندارد. مارگالیت و زاک^۸ (۱۹۸۴) در تحقیق خود نشان دادند که دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری دارای اضطراب بالا و خودپنداره‌ی پایین هستند.

آکومولافه، اوکوناکین و فاسوتو^۹ (۲۰۱۳) نشان دادند که خودکارآمدی تحصیلی، خودپنداره

- 1 . Grolnick, Richard & Ryan
- 2 . self-concept
- 3 . Bracken
- 4 . Brunner, Keller, Dierendonck, Reichert, Ugen, Fischbach & Martin
- 5 . Trautwein, Lüdtke, Marsh, Köller & Baumert
- 6 . Strein
- 7 . Gans, Kenny and Ghany
- 8 . Margalit & Zak
- 9 . Akomolafe, Ogunmakin & Fasoto

و انگیزش تحصیلی، پیش‌بینی‌کننده پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان راهنمایی بوده است. گرین، لیم، مارتین، کولمار، مارش و مک‌لرنی^۱ (۲۰۱۲) نشان دادند که انگیزش تحصیلی و خودپنداره به طور مثبت پیش‌بینی‌کننده‌ی نگرش نسبت به مدرسه هستند. همچنین آوان، گازالا و انجم^۲ (۲۰۱۱) نشان دادند که انگیزش پیشرفت و خودپنداره با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مرتبط است. بسیاری از تحقیقات به رابطه‌ی خودپنداره‌ی تحصیلی با انگیزش تحصیلی در نمونه‌های بدون اختلال یادگیری اشاره نموده‌اند. به عنوان نمونه، فرلا، والاک و یانگونگ^۳ (۲۰۰۹) نشان دادند که خودپنداره‌ی تحصیلی پیش‌بینی‌کننده‌ی متغیرهای عاطفی-انگیزشی در میان دانش‌آموزان نوجوان بوده است. همچنین لیو^۴ (۲۰۱۰) نشان داد که ارتباط قوی و معنی‌داری بین خودپنداره‌ی تحصیلی با انگیزش تحصیلی دانشجویان وجود دارد. در بعد تحقیقات مرتبط با دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری مولر، استریلاو و پالمان^۵ (۲۰۰۹) نشان دادند که بین خودپنداره با انگیزش پیشرفت دانش‌آموز دارای اختلال یادگیری رابطه وجود دارد.

دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری دارای مشکلات تحصیلی از جمله انگیزش و خودپنداره هستند. بنابراین پرداختن به این متغیرها در دانش‌آموزان ابتدایی دارای ناتوانی یادگیری می‌تواند نقش مهمی در توجه اساسی به انجام پژوهش‌های مختلف در این زمینه داشته باشد و موجب تشویق پژوهشگران جهت انجام تحقیقات در دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری مخصوصاً در دوره‌ی ابتدایی شود. انگیزش تحصیلی (خواندن، نوشتن و ریاضی) پایین یکی از مشکلاتی است که دانش‌آموزان دارای ناتوانی یادگیری با آن روبرو هستند و یکی از عوامل مرتبط این مشکل، خودپنداره‌ی دانش‌آموزان است، بنابراین توجه به این امر می‌تواند متغیرهای پیش‌بین انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری را به مسئولین امر در آموزش و

-
- 1 . Green, Liem, Martin, Colmar, Marsh & McInerney
  - 2 . Awan, Ghazala & Anjum
  - 3 . Ferla, Valcke & Yonghong
  - 4 . Liu
  - 5 . Möller, Streblov & Pohlmann

پروورش شناسایی کند تا آنان از این طریق بتوانند برنامه‌های لازم را جهت افزایش انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی دانش‌آموزان ابتدایی دارای ناتوانی‌های یادگیری فراهم نمایند. با توجه به محدود شدن تحقیقات مربوط به رابطه‌ی خودپنداره با انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری، هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه‌ی خودپنداره با انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری بود. بنابراین براساس این هدف سعی شده است به این سؤال پاسخ داده شود: «آیا بین خودپنداره و ابعاد آن با انگیزش، خواندن، نوشتن و ریاضی دانش‌آموزان ابتدایی دارای اختلال یادگیری رابطه وجود دارد؟».

روش

تحقیق حاضر به روش همبستگی انجام شده است. زیرا هدف پژوهش حاضر، بررسی رابطه‌ی بین ابعاد خودپنداره با انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی در دانش‌آموزان مقطع ابتدایی دارای اختلال یادگیری بود. بر اساس این هدف خودپنداره و ابعاد آن به عنوان متغیرهای پیش‌بین و انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی به عنوان متغیر ملاک در نظر گرفته شده است.

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری: جامعه‌ی آماری این پژوهش را کلیه‌ی دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری پایه‌ی چهارم، پنجم و ششم شهرستان بروجرد و ملایر تشکیل دادند که بر اساس مرکز ناتوانی‌های یادگیری شهرستان بروجرد و ملایر به عنوان دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری تشخیص داده شده بودند ($N=71$). با توجه به آن که حجم جامعه پژوهش کم بوده است در این پژوهش کل افراد جامعه به عنوان نمونه‌ی پژوهش در نظر گرفته شد. به عبارت دیگر، نمونه‌ی آماری این پژوهش به صورت کل‌شماری انتخاب شده است ($n=71$). در نهایت ۴ نفر از دانش‌آموزان شهرستان بروجرد و ۲ نفر از دانش‌آموزان شهرستان ملایر به دلیل تکمیل ناتمام پرسش‌نامه‌ها از نمونه‌ی پژوهش حذف و نمونه‌ی نهایی به ۶۷ نفر کاهش یافت.

الف- مقیاس خودپنداره: این مقیاس توسط بارنت^۱ (۱۹۹۴) ساخته شده است و دارای ۳۸ گویه است. هر فرد به هر کدام از گویه‌های آن بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از هرگز (۱) تا همیشه (۵) پاسخ می‌دهد. این مقیاس دارای ابعاد عزت نفس شناختی، عزت نفس عاطفی، خودپنداری ظاهر فیزیکی، خواندن، ریاضی، روابط با والدین، توانایی فیزیکی، عملکرد مدرسه، لذت از مدرسه و رابطه با همسالان است. در پژوهش بارنت (۱۹۹۴) همسانی درونی سؤالات از طریق آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۱ به دست آمد. همچنین بین ابعاد خودپنداره با عزت نفس رابطه‌ی مثبت معنی‌دار به دست آمد. در پژوهش حاضر قبل از اجرای پرسش‌نامه‌ها اعتبار و پایایی این مقیاس در دو کلاس از دانش‌آموزان ابتدایی (۵۹ نفر) به دست آمد که نتایج نشان داد ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه برابر با ۰/۷۹ به دست آمد. همچنین پایایی بازآزمایی کل مقیاس در فاصله‌ی دو ماه برابر با ۰/۵۸۵ به دست آمد و پایایی دونیمه‌سازی آن در بار اول برابر با ۰/۶۲ بود.

ب- پرسش‌نامه‌ی انگیزش تحصیلی: این پرسش‌نامه توسط گای، مارش و داوسون^۲ (۲۰۰۵) ساخته شده است و دارای ۲۷ گویه و سه زیرمقیاس انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی می‌باشد. شیوه‌ی پاسخ‌دهی به گویه‌های این مقیاس بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از «نه همیشه=۱» تا «بله همیشه=۵» می‌باشد. هر زیرمقیاس آن نیز دارای سه بعد مجزا است که عبارت‌اند از: انگیزش درونی^۳ (نشان‌دهنده‌ی بالاترین درجه‌ی خودمختاری و استقلال دانش‌آموز)، تنظیم بیرونی^۴ (اشاره به رفتارهایی دارد که از طریق ابزارهای بیرونی مانند پاداش و محدودیت تنظیم می‌شود) و تنظیم شناخته شده یا تنظیم شخصی^۵ (اشاره به رفتارهایی دارد که با انتخاب شخصی انجام می‌شود، زیرا فرد آنها را مهم می‌داند). در تحقیقات نشان داده شده است که نمره‌ی بالا در بعد انگیزش دورنی و انگیزش شخصی نشان‌دهنده‌ی استقلال عمل دانش‌آموزان در درس ریاضی و نمره‌ی بالا در بعد

1. Burnett
2. Guay, Marsh & Dowson
3. intrinsic motivation
4. external regulation
5. identified regulation

انگیزش بیرونی نشان‌دهنده‌ی استقلال عمل پایین در درس ریاضی می‌باشد (گای و همکاران، ۲۰۰۵). در بررسی پایایی همزمان این مقیاس نشان داده شد که این مقیاس و ابعاد آن با مقیاس خودپنداره‌ی تحصیلی رابطه‌ی مثبت (رابطه تمام ابعاد بین ۰/۵۰ تا ۰/۷۴ بوده است) به‌دست آمد و رابطه‌ی بین تنظیم بیرونی با پیشرفت تحصیلی منفی و معنی‌دار بوده است (گای و همکاران، ۲۰۰۵). در پژوهش عزیزی (۱۳۹۱) بعد از ترجمه‌ی این زیر مقیاس برای بررسی روایی سازه آن از نظر چند مدرس روان‌شناسی در دانشگاه و مناسب دانستن آن برای ارزیابی انگیزش ریاضی استفاده شد و در نهایت جهت همسانی درونی گویه‌های این زیرمقیاس ضریب آلفای کرونباخ آن ۰/۷۴ به‌دست آمد. همچنین پایایی بازآزمایی این زیرمقیاس در دو اجرا آزمون با فاصله‌ی دو ماه معنی‌دار به‌دست آمد ($p < 0/001$; $r = 0/473$).

روند اجرا: پس از مشخص نمودن نمونه‌ی پژوهش، پژوهشگران با اخذ نامه به عنوان مجوز انجام طرح از دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک به مرکز ناتوانی‌های یادگیری شهرستان بروجرد و ملایر مراجعه نمودند. پس از تعیین شدن دانش‌آموزانی که قادر به پاسخ‌گویی به پرسش‌نامه‌های پژوهش بودند (یعنی دانش‌آموزان پایه‌ی چهارم، پنجم و ششم)، آنان با رضایت کامل و به مدت ۲۰ دقیقه سؤالات پرسش‌نامه را تکمیل نمودند. پس از جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها، پرسش‌نامه‌های پژوهش با نرم افزار SPSS-20 و با استفاده از آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون رگرسیون چند متغیری با روش ورود مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

نتایج

نتایج توصیفی نشان داد که ۵۰/۷ درصد دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری دختر و ۴۹/۳ درصد دختر بودند. از نظر پایه‌ی تحصیلی، ۵۳/۷ درصد در پایه‌ی چهارم ابتدایی، ۲۳/۹ درصد در پایه‌ی پنجم ابتدایی و ۲۲/۴ درصد در پایه‌ی ششم ابتدایی مشغول به تحصیلی بودند. بر اساس نتایج توصیفی، ۷/۰ درصد دارای ناتوانی خواندن، ۶/۰ درصد دارای ناتوانی نوشتن، ۱۴/۵۹ درصد دارای ناتوانی ریاضی و ۷۱/۶ درصد دارای ناتوانی یادگیری مختلط بودند. از نظر

مدت مبتلا به ناتوانی، ۴۷/۷ درصد دانش‌آموزان دارای ناتوانی یادگیری از یک سال پیش، ۴۳/۳ درصد از دو سال پیش و ۹/۰ درصد از سه سال پیش تشخیص ناتوانی یادگیری داده شده بودند. میانگین سنی دانش‌آموزان دارای اختلال نوشتن، خواندن، ریاضی و مختلط به ترتیب $۱۲/۰۱ \pm ۱/۹۳$ ، $۱۱/۸۸ \pm ۲/۰۶$ ، $۱۱/۹۲ \pm ۱/۶۶$ و $۱۲/۱۱ \pm ۲/۰۲$ بوده است.

جدول ۱ میانگین و انحراف معیار انگیزش تحصیلی خواندن، نوشتن و ریاضی و خودپنداره و ابعاد آن را در دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری نشان می‌دهد. همچنین بر اساس این جدول، نتایج همبستگی پیرسون نشان داد که بین خودپنداره (کل) با انگیزش خواندن، نوشتن، ریاضی و انگیزش تحصیلی (کل) دانش‌آموزان دارای ناتوانی یادگیری رابطه‌ی مثبت معنی‌دار وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که بین عزت نفس شناختی و عاطفی، خودپنداره‌ی خواندن، ریاضی، روابط با والدین و همسالان و خودپنداره‌ی عملکرد مدرسه با انگیزش خواندن و ریاضی و بین خودپنداره‌ی خواندن، ریاضی، روابط با والدین و همسالان و خودپنداره‌ی عملکرد مدرسه با انگیزش نوشتن رابطه‌ی معنی‌دار به دست آمد.

در جدول ۲ نشان می‌دهد با توجه به مقدار R^2 ابعاد خودپنداره‌ی تقریباً ۰/۴۴ واریانس نمرات انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری را تبیین کرده است ($F_{(۱,۶۶)} = ۶/۲۵۱$) و ($p < ۰/۰۰۱$). بنابراین با توجه به مقدار بتا، فقط عزت نفس شناختی، خودپنداره‌ی توانایی فیزیکی و خودپنداره‌ی رابطه با همسالان به صورت مثبت قوی‌ترین متغیرها برای پیش‌بینی نمرات انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری بوده است ($p > ۰/۰۱$).

جدول ۱. میانگین (M) و انحراف معیار (SD) متغیرهای پژوهش و مارتیس همبستگی پیرسون خودپنداره تحصیلی و ابعاد آن با انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی در دانش‌آموزان دارای ناتوانایی یادگیری

متغیرهای ملاک				M±SD	متغیرها
انگیزش تحصیلی	انگیزش ریاضی	انگیزش نوشتن	انگیزش خواندن		
همبستگی (r)	همبستگی (r)	همبستگی (r)	همبستگی (r)		
۰/۳۵۶**	۰/۳۹۹**	۰/۱۱۸	۰/۳۸۲**	۶/۴۲±۲/۰۷	عزت نفس شناختی
۰/۲۹۱*	۰/۲۰۲**	۰/۱۸۹	۰/۳۳۴**	۹/۱۶±۲/۶۱	عزت نفس عاطفی
۰/۰۲۶	۰/۱۳	۰/۰۹۶	۰/۰۳۹	۶/۵۳±۱/۶۷	خودپنداره‌ی ظاهر فیزیکی
۰/۲۶۷*	۰/۲۲۱**	۰/۴۰۲**	۰/۰۵۴	۶/۵۴±۱/۶۸	خودپنداره‌ی توانایی فیزیکی
۰/۳۱۷*	۰/۲۸۷**	۰/۲۸۹*	۰/۲۲۵*	۶/۲۹±۱/۸۷	خودپنداره‌ی خواندن
۰/۵۳۷**	۰/۴۵۲**	۰/۵۰۴**	۰/۳۹۷**	۵/۴۳±۱/۸۸	خودپنداره‌ی ریاضی
۰/۵۲۸**	۰/۴۲۶**	۰/۴۵۴**	۰/۴۴۷**	۶/۵۸±۲/۲۹	خودپنداره‌ی روابط با والدین
۰/۵۱۶**	۰/۴۲۴**	۰/۵۴۱**	۰/۳۳۵*	۶/۳۷±۱/۹۰۵	خودپنداره‌ی رابطه با همسالان
۰/۴۳۰**	۰/۳۸۸**	۰/۲۸۶*	۰/۴۰۸**	۲/۹۲±۱/۲۹	خودپنداره‌ی عملکرد مدرسه
۰/۰۲۰	۰/۰۳۴	۰/۰۳۰	۰/۱۱۷	۲/۸۵±۱/۱۶	خودپنداره‌ی لذت از مدرسه
۰/۵۳۲**	۰/۴۷۱**	۰/۴۳۷**	۰/۴۳۱**	۵۹/۰۱±۱۲/۵۵	خودپنداره (کل)
				۲۳/۱۲±۶/۴۴	انگیزش خواندن
				۲۱/۶۱±۶/۲۶	انگیزش نوشتن
				۲۳/۱۴±۵/۸۷	انگیزش ریاضی
				۶۷/۸۵±۱۵/۵۶	انگیزش تحصیلی

تکته: توجه: منظور از ** سطح معنی داری کوچک‌تر از ۰/۰۱ و منظور از * سطح معنی داری کوچک‌تر از ۰/۰۵ است.

رابطه‌ی ابعاد خودپنداره با انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان ابتدایی دارای ناتوانی‌های یادگیری

جدول ۲. نتایج رگرسیون چندمتغیری با روش ورود برای پیش‌بینی انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری از طریق ابعاد خودپنداره

p	T	ضرایب استاندارد		B	متغیرهای پیش‌بین
		Beta	Std. Error		
۰/۰۰۱	۵/۰۱۴	-	۷/۶۳۰	۳۸/۲۵۷	(Constant)
۰/۰۰۱	۳/۳۹۸	۰/۴۷۳	۱/۰۴۷	۳/۵۵۷	عزت نفس شناختی
۰/۰۰۸	۲/۷۵۸	۰/۳۶۶	۱/۲۳۶	۳/۴۱۰	خودپنداره توانایی فیزیکی
۰/۰۰۹	۲/۷۱۳	۰/۳۴۴	۱/۰۳۶	۲/۸۱۲	خودپنداره رابطه با همسالان

توجه: (R=۰/۷۲۶ و R^۲=۰/۵۲۴ ADJ. R^۲ ۰/۴۴۳)

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه‌ی خودپنداره با انگیزش تحصیلی (خواندن، نوشتن و ریاضی) دانش‌آموزان ابتدایی دارای ناتوانی‌های یادگیری بود. نتایج همبستگی پیرسون نشان داد که بین خودپنداره (کل) با انگیزش تحصیلی و ابعاد آن یعنی انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی رابطه‌ی مثبت معنی‌دار وجود داشت. همچنین نتایج نشان داد که عزت نفس شناختی و عاطفی، خودپنداره‌ی خواندن، ریاضی، روابط با والدین و همسالان و خودپنداره‌ی عملکرد مدرسه با انگیزش خواندن و ریاضی به صورت مثبت معنی‌دار مرتبط هستند. همچنین بین خودپنداره‌ی خواندن، ریاضی، روابط با والدین و همسالان و خودپنداره‌ی عملکرد مدرسه با انگیزش نوشتن رابطه‌ی معنی‌دار به دست آمد.

با توجه به محدود شدن مطالعات مربوط به رابطه خودپنداره با انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی در دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری، می‌توان گفت که این نتیجه در راستای یافته‌های مولر و همکاران (۲۰۰۹) قرار دارد که نشان دادند که بین خودپنداره با انگیزش پیشرفت دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری رابطه وجود دارد. همچنین می‌توان گفت این نتیجه در راستای نتایج تحقیقات فرلا و همکاران (۲۰۱۱) و لیو (۲۰۱۰) قرار دارد در میان نمونه‌های بدون ناتوانی‌های یادگیری به ترتیب نشان دادند که خودپنداره‌ی تحصیلی پیش‌بینی‌کننده‌ی متغیرهای

عاطفی-انگیزشی در میان دانش‌آموزان نوجوان بوده است و بین خودپنداره‌ی تحصیلی با انگیزش تحصیلی دانشجویان رابطه وجود دارد.

در تبیین این یافته می‌توان گفت که خودپنداره، دید کلی فرد درباره‌ی خودش است که با تجربه وی و تفسیر دیگران از آن تجربه شکل می‌گیرد (خرازی، ۱۳۷۵؛ به نقل از کدیور و کاوسیان، ۱۳۸۴)، بنابراین دانش‌آموزان دارای اختلالات یادگیری که از خودپنداره‌ی بهتری برخوردار هستند، به امور تحصیلی و توانمندی‌های خود برای امور تحصیل اعتماد دارند و در امور تحصیلی تلاش بیشتری به خرج می‌دهند که این امر احتمالاً موجب میل و علاقه بیشتری آنان به امور تحصیلی از جمله خواندن، نوشتن و ریاضی می‌شود. به عبارت دیگر، می‌توان گفت که خودپنداره یا چگونگی احساس، ادراک و نگرش هر فرد نسبت به خود، در ایجاد شکست یا موفقیت او در زندگی نقش بسیار اساسی دارد (فیست و فیست، ۱۳۷۸) و می‌تواند میل و علاقه به تحصیل و دلبستگی دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری را به مدرسه بیشتر نماید و موجب می‌شود که آنان به امور ویژه تحصیلی از جمله خواندن، نوشتن و ریاضی علاقه و دلبستگی بیشتری داشته باشند. اما دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری که از خودپنداره‌ی پایین برخوردار هستند نه تنها به توانایی خود برای انجام امور تحصیلی اعتماد ندارند، بلکه برای انجام امور تحصیلی ممکن است تلاش کافی نداشته باشند که این امر موجب می‌شود که آنان نسبت به امور تحصیلی علاقه کمی نشان دهند و همین علاقه و انگیزش پایین در آنان موجب می‌شود که دلبستگی و میل کمتری برای پرداختن به امور تحصیلی مربوط به خواندن، نوشتن و ریاضی داشته باشند.

با توجه به رابطه‌ی مثبت عزت نفس شناختی و عاطفی با انگیزش خواندن و ریاضی دانش‌آموزان ابتدایی دارای ناتوانی‌های یادگیری، می‌توان گفت که عزت نفس به صورت کلی برای اشاره به اینکه چگونه افراد در مورد خودشان احساس می‌کنند به کار برده می‌شود (براون، داتون و کوک^۱، ۲۰۰۱). عزت نفس روی چگونگی خوشحالی یا غمگینی افراد تأثیر نمی‌گذارد بلکه روی این تأثیر

1 . Brown, Dutton & Cook

می‌گذارد که چگونه آن‌ها بعد از شکست یا موفقیت در مورد خودشان احساس می‌کنند. به عبارت دیگر، افراد دارای عزت نفس پایین زمانی که موفق می‌شوند احساس غرور و افتخار می‌کنند اما زمانی که شکست بخورند خود را سرزنش نموده، دچار شرمندگی می‌شوند (براون و مارشال^۱، ۲۰۰۶). دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری بنا به ناتوانی‌های ویژه (خواندن و ریاضی) شکست‌های زیادی را در مدرسه متحمل می‌شوند و این امر موجب کاهش عزت نفس آنان خواهد شد که کاهش عزت نفس به نوبه خود موجب کاهش انگیزش آنان نسبت به خواندن و ریاضی می‌شود. از این رو، آنان ممکن است میل و علاقه‌ی کمتری نسبت به خواندن و ریاضی داشته باشند. اما دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری که از عزت نفس بالایی برخوردار باشند، کمتر دچار شکست شده و سعی می‌کنند نسبت به خواندن و ریاضی علاقه‌ی بیشتری داشته باشند.

به دلیل رابطه‌ی مثبت خودپنداره‌ی خواندن، ریاضی، ارتباط با والدین و همسالان و خودپنداره‌ی عملکرد مدرسه با انگیزش خواندن، نوشتن و ریاضی در پژوهش حاضر می‌توان گفت که خودپنداره‌ی تحصیلی به خودارزیابی یک فرد در مورد قلمرو و توانایی‌های ویژه خود (تراوتین و همکاران، ۲۰۰۶) از جمله خواندن، ریاضی، روابط با همسالان و والدین و عملکرد مدرسه اشاره دارد. از این رو دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری که در مورد خواندن، ریاضی، ارتباط با همسالان و والدین و عملکردشان در مدرسه ارزیابی مثبتی دارند، معمولاً نسبت به توانایی‌های ویژه خود از جمله خواندن، نوشتن و ریاضی دیدگاه مثبتی دارند و همین امر موجب افزایش علاقه و انگیزه آنان در این زمینه‌های به‌خصوص می‌شود. برعکس، دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری که دیدگاه منفی‌ای نسبت به توانایی‌های خود در زمینه خواندن، ریاضی، رابطه با همسالان و والدین و عملکرد مناسب خود در مدرسه دارند، میل و علاقه کمتری برای امور تحصیلی خود از جمله خواندن، نوشتن و ریاضی دارند و همین امر موجب کاهش انگیزش تحصیلی آن‌ها خواهد شد.

---

1 . Marshall

با توجه به آن که در تحقیق حاضر عزت نفس شناختی، خودپنداره‌ی توانایی فیزیکی و خودپنداره ارتباط با همسالان به صورت مثبت قوی‌ترین متغیرها برای پیش‌بینی نمرات انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری بوده است، می‌توان گفت عزت نفس شناختی موجب احساس مثبت دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری در مورد خودشان خواهد شد و همین امر موجب علاقه‌ی آنان به امور تحصیلی و افزایش انگیزش تحصیلی آنان خواهد شد. در بعد خودپنداره‌ی توانایی فیزیکی نیز می‌توان گفت اگر این دانش‌آموزان نسبت به توانایی‌های فیزیکی خود برای حل مشکلات تحصیلی اعتقاد و ارزیابی مثبت داشته باشند، انگیزش تحصیلی آنان نیز افزایش خواهد یافت. در خصوص خودپنداره‌ی ارتباط با همسالان نیز می‌توان گفت که ناتوانی‌های یادگیری موجب می‌شود که فرد ارتباط کمتری با همسالان خود داشته باشد. زیرا احساس می‌کند که آنان به وی به عنوان فردی دارای ناتوانی‌های یادگیری نگاه می‌کنند. در حالی که اگر دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری در بعد ارتباط با همسالان خود خودپنداره‌ی مثبتی داشته باشند، ممکن است در انجام امور تحصیل و حل مشکلات تحصیلی به آنان تکیه کنند و از این طریق به افزایش انگیزش تحصیلی خود کمک نمایند. اما اگر نسبت به این موضوع دیدی مثبت نداشته باشند نه تنها به ارتباط با همسالان نمی‌پردازند، بلکه از کمک آنان برای حل مشکلات تحصیلی نیز بهره‌مند نخواهند شد و این امر کاهش انگیزش تحصیلی آنان را به دنبال خواهد داشت.

از جمله محدودیت‌های این پژوهش این بود که برای تشخیص ناتوانی‌های یادگیری دانش‌آموزان به پرونده تحصیلی و تشخیص مسئولین مراکز مربوط به ناتوانی‌های یادگیری رجوع شد. همچنین عدم امکان مقایسه‌ی متغیرها در دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های ویژه یادگیری یکی دیگر از محدودیت‌های این پژوهش بود. زیرا تعداد دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌های یادگیری خواندن، نوشتن و ریاضی پایین‌تر از حد معمول برای انجام پژوهش‌های مقایسه‌ای بود. با توجه به محدودیت‌های بالا نتایج از رابطه‌ی خودپنداره با انگیزش تحصیلی (خواندن، نوشتن و ریاضی)

حمایت می‌کند و توجه به نقش خودپنداره و ابعاد آن در انگیزش تحصیلی دانش‌آموزان، اهمیت خاصی برای پژوهشگران و مشاوران مراکز مربوط به ناتوانی‌های یادگیری دارد. بر اساس نتایج پیشنهاد می‌شود که جهت افزایش انگیزش تحصیلی خواندن، نوشتن و ریاضی دانش‌آموزان ابتدایی دارای ناتوانی‌های یادگیری تقویت خودپنداره‌ی تحصیلی آنان در برنامه‌های ارتقای سلامت تحصیلی آنان گنجانده شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که در تحقیقات آینده به نقش و اهمیت نوع ناتوانی‌های ویژه یادگیری در انگیزش تحصیلی توجه شود.

منابع

- رجبی، سوران (۱۳۹۰). اثربخشی نوروفیدبک بر کودکان دارای اختلالات یادگیری استان اردبیل. رساله دکتری، دانشگاه محقق اردبیلی.
- عزیزی، فرامرز (۱۳۹۱). بررسی رابطه‌ی سبک تدریس معلمان با انگیزش ریاضی و پیشرفت ریاضی دانش‌آموزان پنجم دبیرستان. دانشگاه آزاد ملایر. گروه علوم تربیتی. پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد. فیست، جس و فیست، گریگوری جی. نظریه‌های شخصیت. ترجمه‌ی سید محمدی‌یحیی (۱۳۸۷). چاپ سوم. تهران: انتشارات روان.
- کدیور، پروین و کاوسیان، جواد (۱۳۸۴). نقش برخی عوامل خانوادگی در خودپنداره خانوادگی دانش‌آموزان دبیرستانی. فصل‌نامه‌ی رفاه اجتماعی، ۵(۱۹)، ۹۱-۱۱۲.
- نادری، عزت‌اله و سیف‌نراقی، مریم (۱۳۸۲). اختلالات یادگیری. تهران: انتشارات امیرکبیر.
- یاوری، رویا و پاشاپور، نادر (۱۳۷۹). بررسی میزان شیوع نارساخوانی در کلاس‌های سوم ابتدایی شهر ارومیه. پژوهش در پزشکی، ۲۴(۱)، ۳-۶.
- Akomolafe, M. J., Ogunmakin, A. O. & Fasooto, G. M. (2013). The Role of Academic Self-Efficacy, Academic Motivation and Academic Self-Concept in Predicting Secondary School Students' Academic Performance. *Journal of Educational and Social Research*, 3(2), 335-342.
- American Psychiatric Association. (2000). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders; 4th ed.; Text Revision, (DSM-IV-TR)*. WashingtonDC: American Psychiatric Association.

- Awan, R. N., Ghazala N., & Anjum, N (2011). A study of relationship between achievement motivation, academic self concept and achievement self-concept and mathematics at secondary level. *International Education Studies*, 4(3), 72-79.
- Bracken, B. A. (2009). Positive self-concepts. In R. Gilman, E. S. Huebner, & M. J. Furlong (Eds.), *Handbook of positive psychology in the schools* (89–106). New York, NY: Routledge.
- Brouwer, K. L. (2012). Writing motivation of students with language impairments. *Child Language Teaching and Therapy*, 28 (2), 189-210.
- Brown, J. D. & Marshall, M. A. (2006). The three faces of self-esteem. In M. Kernis (Ed.), *Self-esteem: Issues and answers* (4-9). New York: Psychology Press .
- Brown, J. D., Dutton, K. A. & Cook, K. E. (2001). From the top down: Self-esteem and self-evaluation. *Cognition and Emotion*, 15(5), 615-631.
- Brunner, M., Keller, U., Dierendonck, C., Reichert, M., Ugen, S., Fischbach, A. & Martin, R. (2010). The structure of academic self-concepts revisited: The nested Marsh/Shavelson model. *Journal of Educational Psychology*, 102(4), 964–981.
- Burnett, P. C. (1994). Self-concept and self-esteem in elementary school children. *Psychology in the Schools*, 31(2), 164-171.
- Butterworth, B. (2010). "Foundational numerical capacities and the origins of dyscalculia. *Trends in Cognitive Sciences*, 14 (12), 534–541.
- Butterworth, B., Varma, S. & Laurillard, D. (2011). Dyscalculia: from brain to education. *Science*, 332, (6033), 1049–1053.
- Dev, P.C. (1996). *Intrinsic Motivation and the Student with Learning Disabilities*. N.A. Research Report. Department of Educational Studies, LAEB, Purdue University, West Lafayette, Indiana 47907. Purdue University.
- Ferla, J., Valcke, & Yonghong, C. (2009). Academic self-efficacy and academic self-concept: Reconsidering structural relationships. *Learning and Individual Differences*, 19(4), 499-505.
- Flanagan, D. P. & Alfonso, V. C. (2011). *Essentials of Specific Learning Disability Identification* Paperback (E-book also available).
- Gans, A. M., Kenny, M. C. & Ghany, D. L. (2003). Comparing the self-concept of students with and without learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 36(3), 287–295.
- Grassman, H. (2010). *Learning disorder*. *Handbook of Clinical Child Psychiatry*. USA. Newyork: Wiley.
- Green, J., Liem, G. A., Martin, A.J., Colmar, S., Marsh, H.W. & McInerney, D. (2012). Academic motivation, self-concept, engagement, and performance in high school: key processes from a longitudinal perspective. *Journal of adolescence*, 35(5), 111-122.
- Grolnick, WS., Richard, M. & Ryan, R. M. (1990). Self-Perceptions, Motivation, and Adjustment in Children with Learning Disabilities A Multiple Group Comparison Study. *Learning Disability*, 23(3), 177-184.
- Guay, F., Marsh, H. W. & Dowson, D. (2005). Assessing Academic Motivation among Elementary School Children: The Elementary School Motivation Scale (ESMS). GUA05378.

- Liu, W. C. (2010). The Relation of Academic Self-Concept to Motivation among University EFL Students. *Feng Chia Journal of Humanities and Social Sciences*, 20, 207-225.
- Margalit, M. & Zak, I. (1984). Anxiety and Self-Concept of Learning Disabled Children. *Learning Disability*, 17 (9), 537-539.
- Mogasale, V. V., Patil, V. D., Patil, N. M. & Mogasale, V. (2012). Prevalence of specific learning disabilities among primary school children in a South Indian city. *Indian Journal Pediatrics*, 79(3), 342-347.
- Möller, J., Streblov, L. & Pohlmann, B. (2009). Achievement and self-concept of students with learning disabilities. *Social Psychology of Education*, 12(1), 113-122.
- Roongpraiwan, R., Ruangdaraganon, N., Visudhiphan, P., & Santikul, K. (2002). Prevalence and clinical characteristics of dyslexia in primary school students. *Journal of Medical Association Thailand*, 85(4), 1097-103.
- Shalev, R.S., Auerbach, J., Manor, O. & Gross-Tsur, V. (2000). Developmental dyscalculia: prevalence and prognosis, *European Child & Adolescent Psychiatry*, 9(2), 58-64.
- Sideridis, G.D., Mouzaki, A., Simos, P. & Protopapas, A. (2006). Comprehension Difficulties: The Roles of Motivation, affect, and Psychopathology. *Learning Disability Quarterly*, 29 (3), 159-180.
- Siegel, L. S. (2006). Perspectives on dyslexia. *Pediatric Child Health*, 11(9), 581-587.
- Strein, W. (2006). Self-Concept and Learning Disabilities: The Early Childhood Longitudinal Study Results. Poster Session Presentation at the Annual Convention of the National Association of School Psychologists Anaheim, March 31.
- Trautwein, U., Lüdtke, O., Köller, O. & Baumert, J. (2006). Self-esteem, academic self-concept, and achievement: How the learning environment moderates the dynamics of self-concept. *Journal of Personality and Social Psychology*, 90(2), 334-349.
- Tucker, C. M., Zayco, R. A., & Herman, K. C. (2002). Teacher and child variables as predictors of academic engagement among low-income African American children. *Psychology in the Schools*, 39(4), 477-488.

Relationship between self-concept and academic motivation (reading, writing and math) in elementary students with LD

S. Ariyanpooran¹, M. Amiri manesh², D. Taghavi³ & T. Haghtalab⁴

Abstract

Self-concept plays an important role in academic motivation in elementary students with Learning Disabilities (LD). The purpose of this study was to investigate the relationship between self-concept and academic motivation (reading, writing and math) in elementary students with LD. In this correlational study, all students with LD in Brojerd and Malayer cities (67 Students) were selected and they filled out Self-Concept Scale (Burnett, 1994) and Elementary School Motivation Scale (Guay et al, 2005). The Pierson correlation coefficient and multiple regression were used for analyzing the data. Results indicated that there was positive meaningful correlation between reading, writing, math and academic motivation. Also, results showed that there was positive meaningful correlation between cognitive and emotional self-esteem, reading, math, parent and peers relations and school performance self-concept with reading and math motivation and between reading, math, Parent and peers relations and School performance self-concept with writing motivation ($p < 0.05$). According to regression results, cognitive, physical ability and peers relations self-concept were the strongest variables to predict the academic motivation in elementary students with LD ($p < 0.05$). Attention to the role of self-concept in reading, writing and math motivation of students with LD is important for researchers and counselors of LD centers.

keywords: self-concept, reading motivation, writing motivation, math motivation, LD

---

1 . Assistant Professor of Psychology, Malayer University, s.ariyanpooran@malayeru.ac.ir

2 . M. A student in Psychology, Islamic Azad University, Arak Branch

3 . Assistant Professor of Psychology, Islamic Azad University, Arak Branch

4 . Assistant Professor of Psychology, Malayer University